

LII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Anlæg af Jernbaner fra Struer til Thisted og fra Aarhus til Nyom.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 19de Marts 1875.)

Af de to heromhandlede Baner foreslaaet Udvalget, efter Aftale med Indenrigsministeren, at den førstnævnte Bane udgaar af Lovforslaget. Grunden hertil er, at saavel Ministeren som Udvalget ere enige i, at den ialtsald ikke vil kunne fremmes i denne Samling, da de betydelige Undersøgelser, som maa gaa forud for Planen om en Forbindelse over Ottesund, ikke ere gennemførte paa en saadan Maade, at de fuldstændig kunne godkjendes eller afgjøres.

Stedet for denne Bane har Ministeren troet, at man allerede iaar kunde imødekomme Thisted Amts Krav paa en lettere Forbindelse med det nydste Jernbanenet, ved at foreslaae en Bane fra Skive til Glyngøre. Udvalget finder Intet at erindre herimod, efter at det er blevet oplyst, at der i den paagældende Egn har viist sig stor Interesse for dette Anlæg, samt at Egnens Beboere, naar det i Forslag bragte Statslån ydes Foretagendet, ville se sig istand til at bringe det til Udførelse. Med Hensyn til Beregningen over Udgifterne til denne Bane maa Udvalget dog erklære, at det anser den i et Andragende af 29de December 1874 omtalte Sum af 400,000 Kr. til Kapitalens Tilveiebringelse og Forrentning som altfor høj, særlig da Egnen, Banen skal gjenneuløbe, maa betegnes som velhavende. Det forventer, at der ved alle saadanne Baneanlæg drages Omhu for, at ikke større Beløb end strengt fornødent komme forud for Statens Tilskud. Der har derfor ogsaa i Udvalget været reist Tvivl, om det ikke maatte være heldigere og billigere, hvis Staten anlagde denne Bane imod at erholde et Tilskud fra Egnen, f. Ex. ved en Forstærkningsfond; men da man fra Ministeren har modtaget den Erklæring, at han ikke saae sig istand til at yde sin Bistand til

Gennemførelsen af en Lov, i hvilken en sliq Bestemmelse var optagen, har man ikke ved dette Baneanlæg villet fastholde denne Betragtning, hvorimod man dog forbeholder sig ved senere Anlæg at tage under nærmere Overveelse, om det ikke maa anses som naturligt og billigt, at Staten paatager sig Bygningen af de Baner, der kunne betragtes som en Fortsættelse af Statsbanerne. En Del af Udvalget finder det tillige rigtigt ved given Leilighed nærmere at undersøge, om det Beløb, 80,000 Kr. pr. Mil foruden Expropriationsomkostninger, som hidtil af Staten er tilstaaet ved private Baneanlæg i Fyen og Sjælland, bør fastholdes for alle fremtidige Anlæg af lignende Art.

Udvalget kan ligeledes gaa ind paa Anlægget af en Bane fra Aarhus til et Punkt paa Randers-Orenaa Banen. For dette Anlæg har den stedlige Interesse viist sig i høj Grad. Af den Kapital, 960,000 Kroner, som fordrebes tegnet i Egnen, for at Planen kunde anses som moden, var der saaledes, ifølge en Meddelelse af 24de September f. A., af Aarhus Amtsraad tegnet 50,000 Kroner, af Aarhus Byraad 200,000 Kroner, af Sognetommuner 136,000 Kroner; men der var tillige af Private i Aarhus Kjøbstad tegnet 310,200 Kroner, og af Private paa Landet 259,800 Kroner. Overingenieuren har udarbejdet en Plan for Banegaardens Beliggenhed ved Aarhus, hvorved Banen opnaar en Tilslutning saavel til Statsbanen som til Havnen, uden at nogen af de bestaaende Færdselsveie derved blive overstaarne, og hvorved Spørgsmaalet om Grunderhvervelse til Stationen derved i det Bessentlige vil bortfalde. Aarhus Byraad har enstemmig tiltraadt denne Plan, der med Hensyn til Expropriationsudgifterne har stor Betydning.